

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Confessionibus Ritè ac fructuosè excipiendis Doctrinas
tam generales, quàm speciales ad varios Hominum Status
accomodatas complectens**

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

Cap. I. Quid circa Confessionem Puerorum & Puellarum observandum sit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49251](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49251)

CAPUT I.

QVID CIRCA CONFESIONEM PVERORUM ET PVELLARVM OBSERVANDVM SIT.

Q. 1. Quid circa has Confessiones specialiter observandum sit? R. cum ex una parte frequens hujus Sacramenti usus valde utilis, atque adeo & suadendus sit homini Christiano; ex altera verò parte experientia doceat, illam æstimationem & affectum, quem Homines in tenera Juventute de hoc Sacramento conceperunt, ab iisdem etiam in reliqua ætate retineri, valde laborandum esse, ut Confessarius magnam de dicto Sacramento æstimationem & amorem Pueritæ ingeneret; sed & modum fructuosè illud obeundi doceat; & ab omnibus, quæ aversionem ab hoc Sacramento creare possent, studiosè absteineat. Hinc cum ejusmodi Pueri aut Puellæ ad confessionem accedunt, diligenter attendat, an ante confessionem oraverint: an, dum confessionale intrant, crucem faciant, genua flectant, benedictionem petant, brevem confessionis generalis formulam pronuntient &c. Quòd si in horum aliquo capite deficere eos advertat, quoad crucem quidem faciendam, genuaque flectenda, suavibus verbis eos ad hæc præstanda hortetur; si verò aut preces, aut formulam Confessionis omittant, cum intra confessionem tam facile doceri non possint, finita confessione suaviter eos moneat, ut eas deinceps addiscere studeant, & antè, quàm ad confessionem accedant priùs pro remissione peccatorum suorum gratiaque ad confessionem titè faciendam impetranda pias, humilèsq; Domino DEO preces, quales plerumque in fine Catechismi germanici reperiuntur, offerre assuescant.

Qu. 2. An examinandi sint eiusmodi Pueri & Puella? R. 1. cum juxta communiorem sententiam Confessarius obligetur ad juvandum Pœnitentem, si ipse non sit sufficiens ad peccata sua legitimè explicanda; de ejusmodi autem Pueris aut Puellis meritò præsumi possit talis insufficientia, rectè facturum Confessarium, si modo paulò post assignando eos examinet. R. 2. hoc tamen examen non priùs esse suscipiendum, quam ipsi

ipsi ea peccata, quæ sciverint, explicare jubeantur, & sistantur; sic enim paulatim asuescent, ipsimet sua peccata explicare, & alia facere, quæ Pœnitentis officium requirit.

Q. 3. Quomodo, & de quibus rebus examinandi sint? R. 1. ante omnia Confessarium quærere debere, an aliquando confessi sint, & quando? R. 2. Post hanc quæstionem factam interrogandi erunt, quid ab ultima confessione peccaverint quâ interrogatione peractâ, si ipsimet peccata sua narrare incipiant, patienter audiendi erunt, nec faciliè interpellandi. Si verò vel nullum peccatum ipsi explicare nörint, vel certè non nisi unum, alterumve, tum Confessarius aliquot ex sequentibus quæstionibus formare poterit. 1. An diligenter difesto audiverint Sacrum, & sub eo oraverint, an verò gariverint, circumspexerint &c. 2. An manè & noctu, ante & post mensam, vel scholam, ad signum Salutationis Angelicæ diligenter oraverint? 3. An Parentibus obedientes existerint? 4. An non alicui turpia agnomina dederint? 5. An non rixati fuerint cum æqualibus? 6. An non senioribus hominibus illuserint? 7. An non mentiti sint? 8. An nemini quidquam subtraxerint? 9. An domi, & in schola diligentes ac modesti fuerint? 10. An diligenter interfuerint Catechismo, & ibidem sedulò attenderint? hæc, inquam, & similia ex illis quæri possunt, non quòd omnia verè peccata sint, sed ut ex talibus interrogationibus paulatim discant, quid agere vel vitare ipsos in hoc statu conveniat. Et quia ad ejusmodi quæstiones frequenter negativè respondebunt, ideo Confessarius quandoq; approbabit conatum in vitio fugiendi, aut sedulitatem in orationibus, studiis &c. peragendis; sic enim non parùm excitabuntur ad constantiam in iustis exercitiis, & præterea etiam animabuntur, ut libentius præterea Sacramentum frequentent. R. 3. Modum interrogandi valdè suavem & prudentem esse debere; suavem quædem, ne, si rigidiorum advertant esse Confessarium, à peccatis suis ritè ac liberè explicandis absterreantur, & ab ipso etiam Confessionis Sacramento noxiam aversionem concipiunt: prudentem verò tum in eorum erroribus aut defectibus, quales plurimi plerumque ab hac imprudente Pœnitentia committi solent, dissimulandis, aut, ubi opus videbitur, dextè corrigendis: tum in ipsis quæstionibus formandis, ne, scilicet

dum nimis accuratus esse voluerit, doceat illos aliquid, quod nesciebant; sicque occasionem lapsus præbeat. Unde, si ulli-
bi, in his confessionibus ob oculos haberi debet doctrina Co-
ninckij supra citata, quod scilicet præster aliquando, Con-
fessarium peccata Pœnitentis minùs cognoscere, quàm sibi vel
illi scandalum creare.

Qu. 4. *An eiusmodi Pueri & Puella etiam de numero inter-
rogandi sint?* R. per se plerumque non esse interrogandos,
tum quia peccata mortalia non afferunt; tum quia vix eum
cum utilitate explicare possunt; interdum tamen, si peccatum
aliquod veniale ex gravioribus afferant v.g. furtum, menda-
cium, blasphemiam &c. expedit saltem quærere, an frequen-
ter id contigerit, ut hac ratione paulatim addiscant, in pecca-
tis gravioribus numerum esse explicandum.

Qu. 5. *An sint quærendi de rebus ad fidem pertinentibus, quas
quævis Christianus necessitate mediæ aut præcepti scire tenetur?*

R. 1. quod attinet ad illos articulos, quos necessitate mediæ
scire tenentur, plerumque supponere posse Confessarium, eos
sciri ab iis, qui annos discretionis attigerunt, & usum suffi-
cientem rationis ad absolutionem habere judicantur, cum
nullus facilè ex his futurus sit, qui non credat DEUM esse,
etiamque Justis quidem cælum in præmium, Peccatoribus ve-
ro infernum in pœnam præparasse. R. 2. quod attinet ad
illos articulos, quos necessitate præcepti scire debent, Confes-
sarium per se nullo speciali præcepto magis obligatum vide-
ri ad suos Pœnitentes instruendos, quàm qui vis alius obliga-
tur præcepto charitatis. Cum in confessionali Judicis tan-
tum, Medicique, ac Doctoris in iis rebus, quæ ad peccata &
obligationes inde secutas pertinent, fungatur, nullo jure verò
ipse cogatur Pœnitentem juvare, ut satisfaciat suæ obligatio-
ni, ut patet in restitutione, & aliis similibus casibus. Accedit,
quod ejusmodi Pœnitentes prudenter supponi possint habere
Parochos, Catechistas, Ludimagistros, Parentes, quibus
instructio primariò incumbit. R. 3. si major sit Populi
concurfus, omnino posse & debere instructiones omitti, & aliud
tempus magis commodum iis præscribi; imò si nondum sci-
ent necessaria ad confessionem, poterunt dimitti absque ab-
solutione, moniti tamen, ut alio tempore veniant. Si tamen
ad confessionem apti viderentur, & quærerent, num commu-
nicare

Instr. V.

H

nicare

nicare liceret? posset eos breviter examinare, nūm sciant, quæ ad illud Sacramentum suscipiendum requiruntur, & nesciunt, breviter illos instruere, si alioqui ob ætatis & intellectus sufficientiam capaces videantur. Resp. 4. si tempus Confessario suppetat, insigne charitatis opus facturum, si ejusmodi Pueros & Puellas de prioribus capitibus interroget, & quantum fieri potest, instruat, v.g. quot sint Dij? quis sit pater, & quare? quæ sit Mater Christi &c. quæ omnia firmius imprimendi memoriæ eorum, optimum modum putat Reginaldus, si jubeantur crucem formare, & doceantur Mystra in cruce contenta, & per ipsum modum formandæ crucis indicata.

Qu. 6. An si dubitetur, num sufficienti usu rationis præditi, debeat absolutio sub conditione impendi? Resp. affirmativè cum communi sententia, ut videre est apud Bardi dis. 6. c. 11. §. 9. n. 4. Laym. l. 5. tr. 6. c. 5. n. 7. Diana p. 4. tr. 3. resol. 53. & alios, quidquid in contrarium dicat de Pueris septennibus Caramuel l. 3. c. 1. d. 2. coroll. 40. Ratio est, quia in tali casu est dubium de dispositione Pœnitentis, & consequenter etiam materia hujus Sacramenti dubia est.

Qu. 7. Ex quibus indicis colligi possit, quod Puer aut Puella sufficienti usu rationis præditi sint? Resp. 1. ex ipso modo confitendi? si nempe sua peccata satis distinctè explicent, merito creditur, eos sufficientem usum rationis habere; secus vero, si nihil per se dicere possint aut velint, aut cerè non nisi fortuitas quasdam à parentibus haustas recitent. Resp. 2. ex ipso modo respondendi; si nempe omnes aut plerasque Confessarii quæstiones bene percipiant, aptèque ad eas respondeant, eorum prudenter persuadere sibi potest Confessarius, eos non carere usu rationis: secus si ad omnia affirmativè, uti nunquam fieri solet, respondeant, etsi Confessarius paulo post formaverit quæstionem contradictoriè uni ex prioribus oppositam. Resp. 3. ex modo agendi, quem usurpant tempore confessionis; si enim in clathris nudentur, aut sæpe oculos ad ea, quæ extra confessionale aguntur, convertant, aut imaginem in confessionali appensam contemplantur, sat magna indicia præbent imperfectæ rationis. Unde nisi aliunde certiora indicia hauriantur, vel sub conditione, vel omnino non absolvendi erunt.

Qu. 8. *An ad attritionem disponendi sint eiusmodi Pueri & Puella, & quomodo?* Resp. 1. omnino id necessarium videri, cum experientia doceat, eos nihil minus, quam de tali dolore cogitare, imò sæpe non nôsse, quid sit dolor, aut quid ad confessionem requiratur. Resp. 2. modum excitandi eos ad attritionem optimū videri, si non simpliciter & nudè quærantur, an doleant de peccatis? sed si v.g. quærantur, quot sint Diji & an diligant Dominum DEUM? & tunc subijciatur, an ideo doleant se peccasse, quod tam dilectum Patrem offenderint? item si quærantur interdum, quò veniant probi & innocentes, & quò mali? & postea subijciatur, an & ipsi statuunt deinceps vitare peccata, ut veniant in cælum, & non in infernum &c. nam in tali proposito jam vera attritio inclusa est, cum nullus statuatur vitare peccatum, qui non odit illud.

Qu. 9. *Qualis & quanta pœnitentia iis imponenda sit?* Resp. 1. non facile pœnitentiam per aliquot dies persolvendam imponi debere, cum vix sperari possit, eos recordatos, aut certè sufficientem ejus persolvendæ curam habituros esse; præstat ergo modicam illis pœnitentiam imponere, quam post confessionem finitam statim peragere jubeantur; sic enim & securior erit Confessarius de pœnitentiæ impletione, & ipsi assuescent post confessionem non statim templo excurrere, sed aliquod tempus orationi impendere. Resp. 2. si indulgentiæ aliqua eo die in templo illo vel alio sunt propositæ, optimè facturum Confessarium, si eas preces, quæ pro indulgentiis lucrandis requiruntur, illis pro pœnitentia imponat; non tamen necesse erit multum laborare in intentione hac iis incalcanda, cum vix eam capturi sint, & aliunde juxta probabiliorem sententiam non requiratur intentio lucrandi ad hoc, ut quis eas obtineat. Resp. 3. nonnunquam posse illis imponi pro pœnitentia, ut in magno aliquo festo denuò confiteantur aut communicent, sic enim paulatim frequentationi Sacramentorum assuescent.

Qu. 10. *An & qualis adhortatio absolutioni sit præmittenda in eiusmodi confessionibus?* Resp. 1. plerumque nullam severiorem increpationem adhibendam esse, cum ex ea horrorem concipiant hujus Sacramenti, quem semel altiùs imbibitum, nec in adulta etiam ætate facile deponent. Quòd si nonnunquam à vitio, à quo in futuram ætatem grandia incommoda

timeri possunt, dehortari velit, aptissimè id præstabit brevis
 exemplo v. g. quinquennis adolescentis ob blasphemias et
 finu Patris à Dæmone ad inferos abstracti, aut alio simili
 R. 2. ut magnam de oratione, studio, obedientia, reverentia
 & modestia opinionem concipiant, proderit nonnunquam
 unum ex his capitibus commendare, ostenderèque, quantum
 laudem, præmium, amorem apud Parentes, Magistros, Co-
 gnatos, DEUM reportaturi sint, si ei studio se sedulo impo-
 dant; unde memoriæ juvandæ causâ possent ipsis quinque pri-
 mariæ virtutes eorum statui convenientes per quinque digi-
 tos designari, videlicet per pollicem devotio, per indicem
 obedientia, per medium digitum reverentia erga adultos &
 senes, per annularem diligentia, per parvum digitum mo-
 destia.

Qu. II. *An si Puer aut Puella rationis capax in articulo
 mortis constituta sit, Confessarius precipere debeat, ut Communio
 illis detur, etsi vix septimum aut octavum annum egressi sint?*
 R. Spectando quidem præceptum Ecclesiæ, non esse Com-
 munionem necessariam in tali casu, cum Vasq. Valent. Gran-
 Sotus, Ochag. doceant apud Dian. p. 5. tr. 14. resol. 50. no-
 minem ante duodecimum annum obligari ad Communio-
 nem. R. tamen 2. si consuetudo in contrarium non obstet
 & spes sit, posse Puellum & Puellam sufficienter disponi ad
 Communionem, fortè non obfuturum, si ad eam admittantur,
 cum ex una parte Suar. Tambur. & alij apud & cum Dia-
 na loco cit. putent, ad eam in tali casu Pueros ex præcepto ob-
 ligari; ex altera verò parte hoc ipso, quòd rationis & peccati
 mortalis sint capaces, etiam indigeant effectu illo, & robore
 propter quem potissimum in illo agone Sacramentum hoc
 per modum viatici accipitur.

C A P U T II.

QUID CIRCA CONFESIONEM ADOLESCENTUM OBSERVANDUM SIT?

Q. I. *An examinandi sint?* R. plerumque non esse exami-
 nandos, nisi fortè adverteret Confessarius, aliquos he-
 bete adeò intellectu præditos esse, aut aliud impedimentum ha-
 bere, quò minus peccata sua cognoscere & explicare possint.